

Norsk lovforslag om forbud mot økonomisk aktivitet i ulovlig okkuperte og annekterte områder

Tredjestaters folkerettslige forpliktelser

FORSLAG TIL NORSK LOV

**OM FORBUD MOT VARER OG TJENESTER
FRA, OG INVESTERINGER I ULOVLIG
OKKUPERTE OG/ELLER ANNEKTERTE
OMRÅDER**

FORSLAG TIL NORSK LOV OM FORBUD MOT VARER OG TJENESTER FRA, OG INVESTERINGER I ULOVLIG OKKUPERTE OG/ELLER ANNEKTERTE OMRÅDER

28. oktober 2024

Av Forsvar folkeretten

Forsvar folkeretten er en forening for jurister og advokater som arbeider for at norske myndigheter er konsekvente i sin håndheving og etterlevelse av folkeretten, slik at rettsordningen ikke undergraves og mister sin kraft som vern av grunnleggende menneskerettigheter.

Lovforslaget støttes av:

Arbeidernes Ungdomsfylking (AUF), Changemaker, EL & IT Forbundet, Fagforbundet, Fellesorganisasjonen, Fellesutvalget for Palestina, FN-sambandet, Handel og Kontor i Norge, ICJ-Norge, Ikke Kontroversielt, KFUK-KFUM Global, Kvekersamfunnet i Norge, Latin-Amerikagruppene i Norge, LO i Bergen og omland, LO i Oslo, Mellomkirkelig Råd for Den norske kirke, Norsk Folkehjelp, Norsk Tjenestemannslag, NTL Ung, Palestinakomiteen i Norge, Palestinske barn i israelske fengsler, Press - Redd Barna Ungdom, Raftostiftelsen, Rettspolitisk forening, Sabeel Kairos Norge, Ship to Gaza Norway, Stiftelsen Karibu, og Studentenes og Akademikernes Internasjonale Hjelpesfond (SAIH).

(Lovforslaget inngår som pkt. 7 i notatet)

1. Sammendrag

Lovforslaget tar sikte på å forby varer og tjenester fra næringslivsaktører som medvirker til å opprettholde ulovlig okkuperte og/eller annekterte områder i strid med folkeretten¹. Videre er siktemålet å forby utvinning og/eller utnyttelse av naturrikdommer, samt norske investeringer i virksomheter som har sine aktiviteter i ulovlig okkuperte og/eller annekterte områder i strid med folkeretten.

Formålet med lovforslaget er å effektivisere norsk tilslutning til folkeretten ved å forhindre at norske virksomheter og norske myndigheter bidrar til ulovlige handlinger i ulovlig okkuperte og/eller annekterte områder.

Generelt er det prinsipielle formålet med lovforslaget det samme som er nedfelt i sanksjonsloven § 2², det vil si «å opprettholde fred og sikkerhet eller sikre respekt for demokrati og rettsstat, menneskerettigheter eller folkeretten for øvrig». Lovforslaget innebærer ikke en endring av sanksjonsloven, men går inn for et generelt lovforbud mot økonomisk aktivitet i strid med humanitærretten i ulovlig okkuperte og annekterte områder.

Loven pålegger myndighetene å holde ajour en liste over områder som oppfyller kriteriene for folkerettslig ulovlig okkupasjon eller anneksjon. Da trengs en grunnleggende forståelse av de folkerettslige begrepene, som derfor kortfattet er forklart her.

¹ <https://fafoestforum.no/publikasjoner/folkeretten-og-naeringsvirksomhet-i-konfliktomrader> Rapporten «Folkeretten og næringsvirksomhet i konfliktområder», oppdatert april 2022

² <https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2021-04-16-18> Lov om gjennomføring av internasjonale sanksjoner

Anneksjon betyr at en stat innlemmer områder fra et annet land i sitt eget land på tilsiktet permanent basis. Anneksjon er alltid ulovlig etter folkeretten med mindre FNs sikkerhetsråd har godkjent anneksjonen. De klareste tilfellene av anneksjon er der hvor en stat proklamerer at områder fra en annen stat er innlemmet i eget territorium, slik som Russland har gjort med Krim og deler av Øst-Ukraina. På samme måte som det i moderne folkerett ikke trengs krigserklæring for at en krig mellom to eller flere stater skaper forpliktelser etter humanitærretten, trengs det ikke nødvendigvis en formell erklæring av innlemmelse av okkuperte områder for at en tilsiktet permanent innlemmelse har blitt en realitet. Her kan det riktignok bli en flytende overgang mellom annektering og ulovlig okkupasjon.

Okkupasjon er en midlertidig tilstand hvor en stat har tatt territoriell kontroll over en annen stat eller et område i en annen stat. En okkupasjon er ikke alltid ulovlig. Om det er tilfellet eller ikke, kan bare avgjøres etter en folkerettslig vurdering. En angrepet stat kan for eksempel, og rent unntaksvis, som ledd i en forsvarshandling lovlig okkupere den angripende stat eller et område i denne staten for å gjenopprette lov og orden, slik tilfellet for eksempel var da Tyskland ble okkupert av de Allierte etter andre verdenskrig.

På denne bakgrunn må det tas utgangspunkt i områder som rent faktisk er okkupert og formelt annektert av en annen stat. I skrivende stund dreier det seg om Russlands anneksjon og okkupasjon av Øst-Ukraina og Krim, Marokkos okkupasjon av Vest-Sahara, Israels okkupasjon av Palestina inklusive Øst-Jerusalem, Israels okkupasjon av Golanhøydene i Syria, Tyrkias okkupasjon av Nord-Kypros og områder i Syria og Irak, og Storbritannias okkupasjon av Chagos Archipelago. Både når det gjelder sistnevnte og Israels okkupasjon av palestinske territorier, har Den internasjonale domstolen (ICJ) i en rådgivende uttalelse fra henholdsvis 25. februar 2019 og 19. juli 2024, erklært okkupasjonen for å være ulovlig. Norske myndigheter kan også selv gjøre en folkerettslig vurdering av om områdene er ulovlig okkuperte/annekterte eller ikke.

2. Okkupasjon og annektering

Innledning

Okkupasjoner er blant de internasjonale konfliktene som er vanskeligst å løse. Selv om okkupasjoner burde være midlertidige, fortsetter de gjerne i flere tiår. Den anførte begrunnelsen kan være at det fortsatt er en nødvendig selvforsvarshandling.

Under okkupasjon eller annektering blir det ofte foretatt handlinger som er ulovlige i henhold til folkeretten, for eksempel kolonisering av okkuperte områder, men også vilkårlig tilegnelse og utnyttelse av land eller ulovlig utnyttelse av naturressurser.

Lovutkastet har til formål å forhindre aktiviteter fra Norge som direkte eller indirekte er resultatet av ulovlige handlinger i ulovlig okkuperte eller annekterte områder. Loven kommer dermed ikke til anvendelse dersom det er slått fast at en okkupasjon eller anneksjon er lovlig.

Okkupasjon og folkerett

Okkupasjon oppstår når en fremmed makt har helt eller delvis kontroll over en del av et annet lands territorium eller et folk som har rett til selvbestemmelse i henhold til folkeretten. I henhold til artikkel 42 i den fjerde Haag-konvensjonen av 29. juli 1907 som omhandler lover og sedvaner for krig på land, anses «territorium som okkupert når det de facto er under myndighet av fiendens hær».

For okkupasjons situasjoner gjelder flere sett av folkerettslige regler, og først og fremst internasjonal humanitærrett. Den tar sikte på å dempe virkningene av væpnet konflikt på sivilbefolkningen. De fleste reglene i humanitærretten som er spesielt utformet for okkupasjons situasjoner, finnes i den fjerde Haag-konvensjonen av 29. juli 1907, den fjerde Genève-konvensjonen om beskyttelse av sivile i krigstid av 12. august 1949 og den første tilleggsprotokollen til Genève-konvensjonene.

Forbudte aktiviteter i okkuperte områder

Internasjonal humanitærrett forbyr at en fremmed makt koloniserer okkuperte områder. Artikkel 49, sjette ledd i den fjerde Genèvekonvensjonen lyder:

«Okkupasjonsmakten skal ikke deportere eller overføre deler av sin egen sivilbefolkning til det territorium den okkuperer.»

I tillegg definerer Artikkel 8 (b) punkt viii) i Romavedtektene for Den internasjonale straffedomstolen av 1998 «overføring, direkte eller indirekte, av en okkupasjonsmakt av deler av sivilbefolkningen til territoriet den okkuperer, eller deportasjon eller overføring innenfor eller ut av det okkuperte territoriet av hele eller deler av befolkningen i dette territoriet» som krigsforbrytelser.

Artikkel 53 i den fjerde Genèvekonvensjonen forbyr okkupasjonsmakten å ødelegge løsøre eller fast eiendom som enkeltvis eller kollektivt tilhører privatpersoner, staten eller offentlige myndigheter, sosiale eller kooperative organisasjoner, med unntak er tilfeller der slik ødeleggelse er absolutt nødvendig ved militære operasjoner. Listen over alvorlige brudd på den fjerde Genèvekonvensjonen inkluderer «ødeleggelse og tilegnelse av eiendom som ikke er berettiget av militær nødvendighet og utført i stor skala på en ulovlig og vilkårlig måte». Vedtektene for Den internasjonale straffedomstolen klassifiserer disse handlingene som krigsforbrytelser. Regel 50 i Den internasjonale Røde Kors-komiteens studie om internasjonal humanitær sedvanerett³ sier: «Ødeleggelse eller beslagleggelse av en motstanders eiendom er forbudt med mindre det kreves av tvingende militær nødvendighet.» Regel 51 i samme studie fastslår at «[i]n okkupert territorium, ... b) offentlig fast eiendom skal forvaltes i samsvar med ågerregelen, og (c) privat eiendom må respekteres og ikke kan konfiskeres.»

Norge har ratifisert de ovennevnte konvensjonene, samt Romavedtektene. Politisk legger norske myndigheter svært stor vekt på etterlevelse av de nevnte konvensjonene. Mens

³ Study on Customary International Humanitarian Law: A Contribution to the Understanding and Respect for the Rule of Law in Armed Conflict, datert 10.06.2020

kolonisering av okkuperte territorier, ødeleggelse og tilegnelse av eiendom og utnyttelse av naturressurser er forbudt i henhold til internasjonal humanitærrett og menneskerettighetslovgivning, kan produktene og tjenestene som følge av disse ulovlige aktivitetene importeres og markedsføres i Norge. Norske borgere og virksomheter kan også lovlig bidra til økonomisk virksomhet i okkuperte eller annekterte områder.

3. Tredjestaters internasjonale forpliktelser

Den lovstridige kolonisering, tilegnelse av land og utnyttelse av naturressurser som utføres av en okkupasjonsmakt har rettslige konsekvenser for tredjestater som Norge. Alvorlige brudd på internasjonal humanitærrett og menneskerettigheter, som okkupasjon eller annektering, medfører internasjonale forpliktelser for tredjestater.

Det norske standpunktet til aktiviteter på okkuperte områder, er uttalt flere ganger av vekslende regjeringer – i dette tilfellet om Vestbredden i Palestina: *Den norske holdningen ligger fast og er forankret i en rekke resolusjoner fra FNs sikkerhetsråd og vurderinger fra Den internasjonale domstolen i Haag. For Norge innebærer dette en forpliktelse til ikke selv å iverksette støttende tiltak, og til å motvirke aktiviteter som støtter opp under de ulovlige bosettingene.*

For det første har Norge en forpliktelse til å «sikre respekt» for den fjerde Genèvekonvensjonen. Denne forpliktelsen, som følger av artikkel 1 til fjerde Genèvekonvensjonen og av Tilleggsprotokollen til Genèvekonvensjonene artikkel 1, innebærer at statene må gjøre «*alt som står i deres makt for å sikre at de humanitære prinsippene som konvensjonene bygger på, anvendes universelt*». På den ene siden forventes det at de treffer de nødvendige tiltakene for å sikre respekt for internasjonal humanitærrett hos sine innbyggere og offentlige institusjoner. På den andre siden oppfordres de til å handle for å bringe andre stater i samsvar med sine forpliktelser etter konvensjonen.

I sin rådgivende uttalelse av 9. juli 2004 om muren som ble bygget i det okkuperte palestinske territoriet, fastslo Den internasjonale domstolen (ICJ) at «*alle stater som er part i Genèvekonvensjonen om beskyttelse av sivile i krigstid, av 12. august 1949, har en forpliktelse i samsvar med De forente nasjoners pakt og folkeretten, å sikre at Israel respekterer internasjonal humanitær rett som er nedfelt i denne konvensjonen*» og særlig det palestinske folks rett til selvbestemmelse.

Håndhevingsplikten er ikke bare begrenset til å avstå fra handlinger i strid med humanitærretten, men er også en forpliktelse til ikke å tolerere brudd og å gjøre alt for å få slutt på dem: Dermed må statene handle i samsvar med disse forpliktelser, og derfor skal Norge treffe nødvendige tiltak for å sikre at tredjestater som er ansvarlige for overgrep, respekterer den internasjonale humanitærretten.

For det andre må Norge respektere forpliktelsene om «ikke-anerkjennelse» og «ikke-hjelp». Den internasjonale domstolen, særlig i sin uttalelse om Namibia av 21. juni 1971, viser til to forpliktelser som påhviler tredjestater og som oppstår på grunn av ulovligheten i en situasjon med kolonisering av okkuperte territorier:

- å avstå fra enhver handling, og særlig ethvert forhold til okkupasjonsmakten, som ville innebære anerkjennelse av lovligheten av dens tilstedeværelse i okkuperte territorier (plikten til ikke-ankjennelse);
- å ikke gi okkupasjonsmakten, for dens okkupasjon, noen form for støtte eller bistand i noen form (plikten til ikke-assistanse).

Forpliktelsene om "ikke-ankjennelse" og «ikke-bistand» har blitt anerkjent som sedvane og kodifisert av FNs folkerettskommisjonen⁴ i artikkelene 40 og 41 i artikkelene om staters ansvar for internasjonalt urettmessige handlinger. Artikkel 41, § 2 fastsetter at

Ingen stat skal anerkjenne som lovlig en situasjon skapt av et alvorlig brudd i henhold til artikkel 40, og skal heller ikke yte bistand eller hjelp til å opprettholde denne situasjonen.

Plikten til ikke-ankjennelse, som særlig gjelder å nekte et folks rett til selvbestemmelse, gjenspeiles i «forbudet mot alle handlinger som ville innebære anerkjennelse». Dette inkluderer bl.a. en forpliktelse til ikke å opprettholde økonomiske, kommersielle eller andre forbindelser med dem, og kan ta form av lovgivning for å forhindre økonomisk samkvem.

Når det gjelder plikten til ikke å yte støtte eller bistand til aktiviteter som direkte eller indirekte bidrar til å opprettholde eller utvikle en ulovlig situasjon, er dette en følge av plikten til ikke-ankjennelse som beskrevet ovenfor. Den er imidlertid bredere ved at den også omfatter atferd *ex post facto*, som dermed bidrar til å *opprettholde* den ulovlige situasjonen, dvs. ulovlig okkupasjon og/eller annektering av okkuperte områder. I kraft av denne forpliktelsen skal tredjestater ikke engasjere seg i noen økonomisk aktivitet som bidrar til å utføre ulovlige handlinger i okkuperte områder.

Forpliktelsene om ikke-ankjennelse og ikke-assistanse ble erklært gjeldende for det spesielle tilfellet av den israelske okkupasjonen av de palestinske områdene. Den internasjonale domstolen har uttalt⁵:

I lys av arten og betydningen av de involverte rettighetene og forpliktelsene, er domstolen av den oppfatning at alle stater er forpliktet til ikke å anerkjenne den ulovlige situasjonen som oppstår som følge av byggingen av muren i det okkuperte palestinske territoriet, inkludert i og rundt Øst-Jerusalem. De er også forpliktet til ikke å yte bistand eller bistand for å opprettholde situasjonen skapt av denne konstruksjonen.

I den rådgivende uttalelsen fra ICJ i saken «Legal Consequences arising from the Policies and Practices of Israel in the Occupied Palestinian Territory, including East Jerusalem»⁶ uttaler retten seg om de rettslige følgene for tredjestater i forhold til Israels ulovlige okkupasjon av palestinske områder blant annet:

⁴ Folkerettskommisjonen, "Staters ansvar for internasjonalt urettmessige handlinger", vedlegg til FNs generalforsamlingens resolusjon A/RES/56/83, 12. desember 2001.

⁵ ICJ, Juridiske konsekvenser av byggingen av en mur i det okkuperte palestinske området, rådgivende uttalelse av 9. juli 2004, § 159. Anvendelsen av disse forpliktelsene på den israelske bosettingssituasjonen er også nevnt i flere resolusjoner fra Sikkerhetsrådet og FNs generalforsamling

⁶ Rådgivende uttalelse av 19. juli 2024 i sak 186

178 (...)The Court considers that the duty of distinguishing dealings with Israel between its own territory and the Occupied Palestinian Territory encompasses, inter alia, the obligation to abstain from treaty relations with Israel in all cases in which it purports to act on behalf of the Occupied Palestinian Territory or a part thereof on matters concerning the Occupied Palestinian Territory or a part of its territory; to abstain from entering into economic or trade dealings with Israel concerning the Occupied Palestinian Territory or parts thereof which may entrench its unlawful presence in the territory; to abstain, in the establishment and maintenance of diplomatic missions in Israel, from any recognition of its illegal presence in the Occupied Palestinian Territory; and to take steps to prevent trade or investment relations that assist in the maintenance of the illegal situation created by Israel in the Occupied Palestinian Territory(...).⁷

Det er opp til tredjestater, som Norge, å vurdere fra sak til sak hvordan de skal overholde de ovennevnte internasjonale forpliktelsene. En hensiktsmessig måte er å forby import og etterfølgende salg av varer og tjenester, legge ned forbud mot investeringer m.v. som følge av alvorlige brudd på internasjonal humanitærrett og menneskerettigheter i okkuperte områder.

4. Lovgivning fastsatt i andre stater

Norge er ikke den eneste europeiske staten som vurderer å forby produkter og tjenester i situasjoner som medvirker til alvorlige brudd på internasjonal humanitær rett og menneskerettigheter i okkuperte områder. Lignende lovforslag diskuteres i flere medlemsstater i EU. Både i Belgia, Spania og Finland foregår det lovgivningsarbeid, mens det i Irland har passert et lovforslag i Parlamentets overhus og de to innledende stadiene i underhuset.

5. Kompatibilitet med EU-/EØS-lovgivningen

Det legges til grunn at loven er i samsvar med EU-retten, jfr. artikkel 24 nr. 2 bokstav a) i forordningen om felles regler for import og artikkel 36 i TEUV (Traktaten om Den europeiske unions virkemåte). Etter disse reglene må bestemmelser om fri import og bevegelse av varer og tjenester likevel ikke være til hinder for forbud eller restriksjoner på import som særlig begrunnes av hensyn til offentlig moral eller av hensyn til offentlig orden og offentlig sikkerhet. I henhold til rettspraksis fra EU-domstolen, kan EU-land fravike prinsippene om fri import og fri bevegelse dersom det er en reell og tilstrekkelig alvorlig risiko for å påvirke samfunnets grunnleggende verdier og interesser. Medlemsstatene har en vid skjønnsmargin når det gjelder spørsmål om offentlig moral og offentlig orden.

Den europeiske unions domstol har gjentatte ganger minnet om at respekt for grunnleggende rettigheter er en integrert del av EUs rettsorden, og har bekreftet at deres beskyttelse utgjør en legitim grunn som kan rettferdiggjøre krenkelser av bevegelsesfriheten ved statlige tiltak. Respekt for folkeretten, herunder humanitærretten, faller inn under området offentlig moral og offentlig orden.

I henhold til rettspraksis fra EU-domstolen krever forholdsmessighetsprinsippet at tiltak som begrenser fri import, fritt varebytte eller frihet til å yte tjenester, er nødvendige for å beskytte de interesser de søker å garantere når disse målene ikke kan nås med mindre restriktive tiltak.

⁷ ICJs rådgivende uttalelse s. 76

Denne lovgivningen tar sikte på å fremme fred, respekt for menneskerettighetene og internasjonal humanitær rett, som er grunnleggende mål og grunnleggende verdier for samfunnet. Ingen alternative og mindre handelsrestriktive tiltak vil sannsynligvis fremme disse målene og verdiene på en tilsvarende måte.

6. Kompatibilitet med WTO-lovgivning

I prinsippet er enhver kvantitativ begrensning forbudt i henhold til avtalene i Verdens handelsorganisasjon (WTO). Når det er sagt, gjelder for det første forbudet bare import av varer og tjenester med opprinnelse på en annen WTO-medlemsstats territorium. Varer og tjenester fra okkuperte områder skal ikke anses å ha opprinnelse i okkupasjonsstaten.

7. Lovforslaget

Lov om kontroll med økonomisk aktivitet m.v. i ulovlig okkuperte og annekterte områder

§ 1 Lovens formål

Lovens formål er å gjennomføre Norges forpliktelser til å beskytte sivile m.v. under krig eller krigslignende tilstand i samsvar med

- a) Den fjerde Haagkonvensjonen av 29. juli 1907 om respekt for lover og sedvaner ved krig på land og dens vedlegg.
- b) Den fjerde Genèvekonvensjonen om beskyttelse av sivile personer i krigstid av 12. august 1949.
- c) Den første tilleggsprotokollen til Genèvekonvensjonene av 8. juni 1977.
- d) FN-pakten av 26. juni 1945.
- e) Den internasjonale konvensjonen om sivile og politiske rettigheter av 16. desember 1966.
- f) Den internasjonale konvensjonen om økonomiske, sosiale og kulturelle rettigheter av 16. desember 1966.
- g) FNs barnekonvensjon av 20. november 1989

Ved i den anledningen å gjøre det forbudt

- a) å importere og/eller omsette varer og tjenester fra næringslivsaktører som medvirker til ulovlig okkupasjon og annekasjon som er i strid med Norges internasjonale forpliktelser,
- b) å utvinne eller utnytte eller å medvirke til utvinning eller utnyttelse av naturressurser i ulovlig okkuperte eller annekterte områder som er i strid med Norges internasjonale forpliktelser,

- c) å investere i virksomheter som omsetter varer og tjenester eller som utvinner eller utnytter naturressurser eller som medvirker til slik omsetning, utvinning eller utnytting som nevnt foran i bokstav a og b.
- d) å handle med leverandører som direkte eller indirekte medvirker til å opprettholde ulovlig okkupasjon og annekasjon

§ 2 Definisjoner

Med internasjonal tribunal menes domstol eller tribunal som er anerkjent av norske myndigheter for formål under denne loven.

Med «ulovlig okkupert område» menes områder som er okkupert iden forståelse som er lagt til grunn i Den fjerde Genèvekonvensjonen og som enten

- a) *er bekreftet som folkerettsstridig okkupert område av Den Internasjonale domstolen i Haag (ICJ), eller*
- b) *er bekreftet som folkerettsstridig okkupert område av Den Internasjonale Straffedomstolen (ICC), eller*
- c) *er bekreftet som folkerettsstridig okkupert område av et annet internasjonal tribunal anerkjent som et uavhengig og upartisk tribunal av norske myndigheter, eller*
- d) *er bekreftet som folkerettsstridig okkupert område av FNs sikkerhetsråd, eller som er*
- e) *bekreftet som folkerettsstridig okkupert område av den norske regjeringen.*

Med «annektert område» menes varig tilegnelse eller besettelse av et landområde ved ensidig erklæring eller faktiske handlinger som demonstrerer intensjon om varig tilegnelse eller besettelse av et område i strid med folkeretten, og som er bekreftet som folkerettsstridig på minst en av de måter som fremgår av annet ledd om okkupasjon.

Med «næringslivsaktør» menes sivile personer eller virksomheter som utgår fra okkupantmaktens befolkning eller registrerte virksomheter, og som er fysisk til stede i det okkuperte området eller som eier eller driver virksomhet der, eller som tilsvarende utgår fra et tredjeland, og hvis tilstedeværelse eller virksomhet alene er gjort mulig av okkupantmakten.

Med «varer» menes varer helt eller delvis produsert av en næringslivsaktør i ulovlig okkupert eller annektert område.

Med «tjenester» menes tjenester som helt eller delvis leveres til eller av en næringslivsaktør i ulovlig okkupert eller annektert område.

Med «naturressurser» menes blant annet olje, gass, mineraler, vann, energi, tømmer, sjømat, fisk, matvarer og landbruksprodukter som stammer fra et ulovlig okkupert eller annektert område.

Med «investeringer» menes enhver form for innskudd eller kjøp av eierandeler eller aksjer i virksomheter eller selskaper.

§ 3 Listeføring av ulovlig okkuperte og annekterte områder

Norske myndigheter skal til enhver tid listeføre og opprettholde en oppdatert oversikt over alle områder som faller inn under denne loven. Denne oversikten skal være offentlig tilgjengelig.

§ 4 Lovens virkeområde

Loven gjelder

- a) På norsk territorium, inkludert norsk luftrom.*
- b) Om bord på alle fartøy, også luftfartøy, boreplattformer og andre lignende flyttbare innretninger under norsk jurisdiksjon.*
- c) For alle norske statsborgere og personer med bosted i Norge.*
- d) For alle foretak registrert i Foretaksregisteret.*
- e) For alle foretak med hensyn til forretningsvirksomhet de helt eller delvis driver i Norge.*

Loven gjelder for Svalbard og Jan Mayen. Kongen kan gi forskrift om lovens anvendelse for de norske bilandene.

§ 5 Forbud mot import og eksport av varer

Det er forbudt å importere og/eller omsette varer fra næringslivsaktører som medvirker til ulovlig okkupert eller annektert område.

Det er forbudt å eksportere varer til næringslivsaktører som medvirker til ulovlig okkupert eller annektert område.

§ 6 Forbud mot handel

Det er forbudt å handle med næringslivsaktør som direkte eller indirekte medvirker til å opprettholde ulovlig okkupasjon og anneksjon.

§ 7 Forbud mot å levere og motta tjenester

Det er forbudt å motta tjenester fra eller levere tjenester til næringslivsaktører som medvirker til ulovlig okkupert eller annektert område.

§ 8 Forbud mot utvinning og/eller utnyttelse av naturressurser

Det er forbudt delta i eller medvirke til deltakelse i undersøkelser etter og utvinning eller utnyttelse av naturressurser i ulovlig okkupert eller annektert område og tilliggende territorielle farvann.

§9 Forbud mot investering og utbytte

Det er forbudt å investere i virksomhet som omsetter varer og tjenester eller som undersøker, utvinner eller utnytter naturressurser som indirekte eller dirkede medvirker til ulovlig okkupert eller annektert område.

Det er forbudt å ta ut enhver form for økonomisk utbytte fra virksomheter som omsetter varer og tjenester eller som utvinner eller utnytter naturressurser som medvirker til ulovlig okkupert eller annektert område.

Ulovlig utbetalt utbytte eller inntekt innvunnet ved salg av eierandeler eller aksjer i strid med første til tredje ledd skal være gjenstand for full inndragning til fordel for staten.

§ 10 Straffebestemmelser

Forsettlig brudd på loven straffes med bøter eller fengsel inntil ett år. Grov eller gjentatt forsettlig overtredelse straffes med inntil tre års fengsel.

Uaktsom overtredelse straffes med bøter. Grov uaktsom overtredelse straffes med bøter eller fengsel inntil seks måneder.

§ 11 Forskrifter

Kongen eller den han bemyndiger kan vedta forskrifter til utfylling av denne loven.

Kommentarer

Til § 1

Om Norges forpliktelser vises det til gjennomgangen under pkt. 3 i notatet.

Til § 3

Bestemmelsen forplikter myndighetene til å ha på plass en oppdatert liste over områder som faller inn under lovens virkeområde.

Til § 4

Lovens stedlige virkeområde antas å være i samsvar med det generelle virkeområdet for norsk lovgivning.

Til §§ 5-8

Disse bestemmelsene regulerer de konkrete forbudene mot økonomisk aktivitet knyttet til okkuperte og/eller annekterte områder.

Til § 9

Hovedregelen ved overtredelse av loven bør vær fengselsstraff.

www.forsvarfolkeretten.no

Forsvar Folkeretten
post@forsvarfolkeretten.no
www.forsvarfolkeretten.no
Organisasjonsnummer 933.276.538